

LIETUVIŲ KALBA (vertimas iš anglų k.)

Apie ją rašo "The New York Times" dienraštis.

Theodore S. Thurston

Lietuvių kalba, kokia sena ji bebūtų, pasižymi nuostabia struktūra, tobulesne už sanskritą ir graikų kalbą, žodingesnė negu lotynų kalba ir nepalyginamai įmantresnė, negu bet kuri iš paminėtų trijų. Ir vis dėlto lietuvių kalba turi su visomis trimis kalbomis didesnę giminingumą, negu kad gamta būtų galėjusi sukurti, ne tik veiksmažodžių šaknyse, bet taip pat ir gramatinės struktūros formose bei žodžių morfologinėje konstrukcijoje. Toks aiškus giminingumas, kad bet koks filologas gali matyti labai aiškiai, kad sanskritas, graikų ir lotynų kalbos turėjo išsivystyti iš bendro šaltinio – lietuvių kalbos.

Dėl panašios priežasties galima daryti prielaidą, kad heruliai, rugiai, gotai, senprūsiai, latviai ir jų kalbos buvo tos pačios kilmės, nes jie buvo senovės lietuviai.

Mokslininkai yra pripažinę lietuvius primityvios arijų kultūros ir civilizacijos atstovais. Įžymūs filologai sutinka, kad lietuvių kalba yra ne tik seniausia kalba pasaulyje šiandien, bet ir arijų pripažinta kaip jų kalbų šaltinis prieš pastebint sanskrito evoliuciją. Lietuvių kalbos senumas ir jos gramatinė struktūra priskiria ją tam pačiam laikotarpiui kaip ir seniausias sanskritas – 2000m. pr.m.e. arba dar anksčiau.

Lietuvių kalba yra arijų prokalbė ir žymiems kalbininkams buvo žinoma, kad ji buvo šnekamoji – nerašytinė kalba, vartojama Europoje daugelį šimtmečių. Tačiau naujausi lingvistiniai tyrinėjimai aiškiai įrodo, kad lietuvių kalba buvo rašoma netgi prieš krikščionybės erą, nors kaip seniai prieš krikščionybės erą yra sunku nustatyti. Bet remiantis lingvistiniais įrodymais ir senoviniais raštais Indijoje ir Persijoje, galima manyti, kad lietuvių kalba buvo rašoma net 1000 metų prieš Kristaus gimimą.

Turtingiausias lietuvių kultūros paveldas yra jų kalba, kuri yra vienas iš didžiausių žmonijos pasiekimų. Ji pralenkia visas kitas Europos kalbas savo antikiškumu, garsų grynumu ir savo nuostabia gramatine struktūra. Galima aiškiai matyti aukščiausiai išvystytos gramatikos ir iš natūralių ir gražių jų kalbos garsų, kad lietuviai iš tiesų turėjo kūrybingumo genijų labai ankstyvoje mūsų civilizacijos eroje. Lietuvių kalbos balsių sistema yra labiausiai antikinė savo stiliumi. Ji yra senesnė, negu sanskritas, latvių, graikų ir lotynų kalbos čia išdėstyta tvarka.

Lingvistinės paleontologijos duomenimis yra tiesa, kad iš visų kalbų tik lietuvių kalba išlaikė primityviosios arijų šnekamosios kalbos grynumą nuo to tolimo antikinio laikotarpio iki šių dienų. Daugelis antikinių kalbų seniai išnyko iš žmonijos istorijos, tačiau lietuvių kalba yra kaip antikinis balto marmuro paminklas, kuris tebestovi neapneštas laiko dulkėmis po daugelio šimtmečių ilgaamžės žmonijos istorijos.

Lietuvių kalbos morfologija aiškiai mums atskleidžia daug neišaiškintų senovės civilizacijos istorinių paslapčių, žymiai išplečia lingvistikos mokslo horizontus ir praplečia žmonijos žinias apie jos dar neatskleistą praeitį. Atradimas lietuvių kalbos stebėtino panašumo su avesta (senąja persų kalba) ir su sanskritu akivaizdžiai atvėrė naujus horizontus lingvistikos mokslo srityje, remiantis lyginamosios morfologijos išvadomis. Dar daugiau, lietuvių kalbos morfologija įtikinamai įrodo, kad valdančioji klasė arva senovės hititų (Hittite-Gititis) valdovai turėjo pavardes, panašias į lietuvių. Žymus anglų mokslininkas Robert G. Latham buvo absoliučiai teisus, kai jis pareiškė: “Pačioje kalboje glūdi daugiau, negu bet kuriuose jos kūriniuose...”

Šiandien pasaulis būtų daug turtingesnis kultūros atžvilgiu, jei Lietuva būtų nepriklausoma, kadangi lietuvių tauta atstovauja ne tik arijų prokalbės civilizacijai ir kultūrai, bet taip pat turi didžiausią brangenybę pasaulyje – savo senovinę gražią kalbą.

Lietuvių kalba išaukštinta dėl jos antikiškumo bei grožio ir dėl jos didelės reikšmės lyginamosios filologijos mokslui ne tik žinomų kalbininkų, bet ir didžiausio iš visų filosofų – Imanuelio Kanto. Sekančios fragmentinės citatos iš garsių kalbotyros mokslininkų darbų parodys lietuvių kalbos vertingumą ir svarbą pasaulio kultūrai.

Benjamin W. Dwight savo knygoje *Modernioji filologija (Modern Philology)* labai stipriai pabrėžia didžiulę lietuvių kalbos reikšmę kalbotyros mokslui. Jis taip sako apie lietuvių kalbą:

“Iš visų Europos kalbų lietuvių kalba turi didžiausią skaičių maloninių ir mažybinių žodžių, daugiau, negu ispanų ar italų kalbos, netgi rusų, ir jie gali būti dauginami be galo, pridedant juos prie veiksmažodžių irrieveiksmių, lygiai kaip prie būdvardžių ir daiktavardžių. Jeigu tautos vertė, imant visą žmoniją, būtų matuojama kalbos grožiu, tai lietuvių tauta turėtų užimti pirmą vietą Europos tautų tarpe”.

Įžymus anglų lingvistas Isaac Taylor savo knygoje *Arijų kilmė (The Origins of the Aryans)* pareiškia labai įdomų ir svarbų komentarą apie lietuvių kalbą. Jis teigia, kad arijų civilizacija turėjo būti lietuvių gyvenamose vietose. Jis komentuoja taip: “Galima spėlioti, kad, jeigu turėtume lietuvių literatūros iš to laikotarpio, kaip seniausia indų literatūra, galėtume su didesniu tikrumu teigti, kad arijų kalbos lopšys turėjo būti lietuvių apgyventoje teritorijoje”.

Anot žinomo anglų mokslininko Robert G. Latham, lietuvių kalba turi daugiau giminingumo su sanskrito kalba, negu bet kuri kita, gyva ar mirusi kalba pasaulyje. Savo knygoje *Aprašomoji etnologija (Descriptive Ethology)* jis taip išsireiškia apie lietuvių kalbą: “Be abejonės sanskrito giminingumas su lietuvių kalba yra didesnis, negu bet kokia kita kalba šioje Žemėje”.

Lietuvių kalbos svarbumą taip pat pripažino naujųjų laikų didžiausias filosofas Immanuel Kant (1724-1804), kuris buvo gimęs Rytprūsiose (Prussian Lithuania) ir gerai mokėjo lietuvių kalbą. Savo *Lietuvių-vokiečių kalbų žodyno (Lithuanian and German Dictionary)* pratarmėje jis rašė, kad lietuvių kalba nusipelno būti valstybės apsaugoma. Jo komentaras apie lietuvių kalbą turi didelę istorinę reikšmę, nes jis yra autoritetingas ir patikimas. Jis buvo ne tik filosofas, bet ir

kalbininkas. Jis taip komentuoja apie lietuvių kalbą: "Ištikrųjų, jokia kita pasaulio kalba nėra gavusi tiek aukštų pagyrimų kaip lietuvių kalba. Lietuvių tautai buvo priskirta didelė garbė už sukūrimą, detalių išdailinimą ir vartojimą aukščiausiai išvystos žmogiškos kalbos su savita gražia ir aiškia fonologija. Be to, pagal lyginamąją kalbotyrą, lietuvių kalba yra labiausiai kvalifikuota atstovauti pirmykštei arijų civilizacijai ir kultūrai".

Cituoiant mūsų straipsnius prašome pateikti nuorodą į originalą.

<http://aistis.eu>

[Antanas Jokubavičius](#)